

Descrierea CIP poate fi consultată
pe site-ul Bibliotecii Naționale a României.

© Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.
Această carte nu poate fi reprodusă parțial sau total,
prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice alt mijloc,
fără permisiunea în scris a Editurii pentru Artă și Literatură.

De-aș fi fost tu, Odiseu

Copyright © Ghjacumu Thiers, 2026
Toate drepturile rezervate

Editor: Violeta Borzea
Redactare: Denisa Crăciun
Tehnoredactare: Gabriel Ionescu
Copertă: Loredana Dumitru

ISBN 978-630-6635-85-6

GHJACUMU THIERS

De-aș fi fost tu, Odiseu
S'ò fussi in tè, Ulisse
Si j'étais toi, Ulysse

Antologie trilingvă
corsicană-franceză-română

Traducere din limba corsicană în limba franceză:
Ghjacumu Thiers și **François-Michel Durazzo**
Traducere în limba română: **Denisa Crăciun**

Cuvânt înainte: **Dumitru Velea**
Prefață: **Adrian Lesenciuc**
Postfață: **Laurențiu-Ciprian Tudor**

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

Dar această luciditate nu trebuie să fie finalul pentru că scopul este, scrie poetul corsican, regăsirea „râsului ancestral/ al poporului nostru”. Înțelepciunea nu e toată liniștire, ci și în-cântare, pentru că „spaiame îngrozitoare” sunt „înlăturate” prin „cântecul omului”. Iar, în acest sens, modelul nu poate fi decât *paghella*, un cântec polifonic tradițional corsican: „o paghella de la noi/ se știe/ este/ măsura tuturor lucrurilor”.

Laurențiu-Ciprian Tudor

Cuprins

Dumitru Velea: Ghjacumu Thiers și exigența lui Odiseu. . . 5
Adrian Lesenciuc: Ghjacumu Thiers. Amprente homerice . . 9

L'Arretta bianca/La halte blanche/Popas alb	17
Inviluppu	19
Enveloppe	20
Plicul	21
Parallelogramma	22
Parallélogramme	23
Paralelogram	24
Lenzole	25
Draps	26
Așternuturi	27
În bucătărie	28
Dans la cuisine	29
În bucătărie	30
Mamma	31
Maman	32
Mama	33
Signaturetta	34
Demoiselle	35
Domniță	36
Andati	37
Sentiers	38
Urme	39
Innò	40
Non	41

Nu	42
Buccaccia	43
Amertume	44
Amărăciune	45
L'ipofisi	46
L'hypophyse	47
Hipofiza	48
Sta stonda stantarata	49
Cette seconde pétrifiée	50
Secunda asta în stană de piatră prefăcută	51
À u puntu ghjustu	52
Au point exact	53
Chiar în punctul	54
L'arretta bianca	55
La halte blanche	56
Popas alb	57
Campusantu	58
Cimetière	59
Cimitir	60
Culà inghjò a spelonca	61
Tout au fond de la combe	62
Colo jos în lunca văii	63
Ringhere	64
Balustrade	65
Balustrade	66
Pigliu è giru	67
Je commence à tourner	68
Mă pun pe întors	69
Issu brusgiulu di vita	70
Ce brin de vie	71
Pâlpăirea asta de viață	72

Case	73
Maisons	74
Case	75
Muschi	76
Parfums	77
Miresme	78
Vechji	79
Les vieux	80
Bătrâni	81
Quelli qui si sò vivi	82
Ceux qui sont vivants	83
Cei ce sunt vii	84
Pontenovu	85
Ponte Nuovo	86
Pontenovu	87
Stantare	88
Menhirs	89
Menhire	90
U tappettu	91
La tapisserie	93
Tapiseria	95
Lacrime	97
Larmes	98
Lacrimi	99
Sacre	100
Sacré	101
Sfânt	102
Castagneti	103
Châtaigneraies	104
Castani	105
Gravette	106

Sur le gravier	109
Pietriș	112
Parolle sopra à i tempurali	115
À propos des orages	116
Despre intemperii	117
U Benedettu	118
Le Benedettu	120
Benedettu	122
Una sorte da scrive	124
Un destin à écrire	125
O soartă de așternut pe hârtie	126
Ottusu è arrugante	127
Obtus et arrogant	129
Obtuz și arogant	131
Napuli	133
Naples	134
Napoli	135
Ciò ch'ella dice a voce	136
Ce que la voix nous dit	138
Ce spune vocea	140
Diocletian's Palace	142
Diocletian's Palace	143
Diocletian's Palace	144
Quelli di l'isule	145
Les gens des îles	147
Cei din insule	149
Larici	151
Pins laricios	152
Pini	153
Torre tamante	154
Elles sont de retour	156

Turnuri titanice	158
Dulcie september	160
Dulcie september	161
Dulcie september	162
Passa è veni/ Va-et-vient /Du-te-vino	165
In punta	167
Tout au bout	168
Într-un colțișor	169
Acquata	170
Averse	171
Aversă	172
Aeruporti	173
Aéroports	174
Aeroporturi	175
Non-lieu	176
Non-lieu	177
Nicăieri	178
Telefonu	179
Téléphone	180
Telefonul	181
Misura	182
Mesure	183
Măsură	184
Muri	185
Des murs	186
Ziduri	187
Basterà?	188
Suffira-t-il?	189
E de ajuns?	190
Scogli	191

Écueils	193
Stânci	195
Cundanne	197
Condamnations	198
Condamnări	199
Torre	200
Tours	201
Turnuri	202
Serrà a porta	203
Fermer la porte	204
Închiderea ușii	205
Tempu	206
Temps	207
Timp	208
Tacca	209
Tache	210
Pată	211
Aiutu!	212
À l'aide!	213
Ajutor!	214
Nuli	215
Nuages	216
Nori	217
Nimichi?	218
Ennemis ?	219
Inamici?	220
Sogni mischini	221
Des rêves mesquins	222
Vise meschine	223
Sottu à u lettu	224
Sous le lit	225

Sub pat.	226
Silenziu eternu	227
Silence éternel	228
Liniște eternă	229
Carrughji	230
Ruelles	231
Străduțe	232
Spechjata	233
Reflet	234
Oglindire	235
Puema	236
Poème	237
Poem	238
Senza aria	239
Sans air	240
Fără aer	241
U perchè	242
Le pourquoi	243
Ce și de ce	244
Spusalizii	245
Épousailles	246
Nunți	247
Impruvisatamente	248
De manière improvisée	249
Pe neașteptate	250
Ûn hè detta	251
C'est pas dit	252
Nu se spune	253
Cosa mora	254
Une chose maure	255
Obiect maur	256

Lindumane qualunque	257
Lendemain quelconque	258
O oarecare zi de mâine	259
Eccezziunalamente	260
Exceptionnellement	261
În mod excepțional	262
Laurențiu Ciprian Tudor: Un alt Odiseu	263

LIBRIS

We know
books

**L'Arretta bianca
La halte blanche
Popas alb**

(2006)

Traducere din limba corsicană în limba franceză:
François-Michel Durazzo

Inviluppu

Porghju
à l'imprubabile destinazione
a maiò parte di u dubitu
è mi tengu
a lettera
a sgrisgita di a carta tagliva
in punta di a lingua
inziccata u brusgiulu
cusì mi tengu una stonda
a sincerità di isse parolle
ch'o ùn ti aghju scrittu.

Enveloppe

Je tends
à l'improbable destination
la plus grande part du doute
et je garde
la lettre.
La zébrure du papier acéré
au bout de la langue
un peu blessée.
Ainsi retiens-je un instant
la sincérité de ces mots
que je ne t'ai pas écrits.

Plicul

Năzuiesc
la o destinație improbabilă
la cea mai mare parte de îndoială
păstrez
scrisoarea
și zgârietura hârtiei tăioase
pe vârful limbii
crestate puțin
ca preț de o clipă să rețin
sinceritatea acestor cuvinte
scrise nicicând.

Parallelugramma

Ti aghju l'anguli diritti
u core isocelu
- o quasi -
mente equilaterale
cù primure allibrate,
fantasia misurata
è passione arregulate,
cù u so palmu di ghjudiziu.
Sò un tippu di rigiru
un veru parallelugramma ;
ma s'ellu salta u tappu
attenti à u cavallu mattu !

Parallélogramme

J'ai les angles droits
et le cœur isocèle
– ou presque –
l'esprit équilatéral
et des envies pliées,
de la fantaisie mesurée
et des passions réglées,
et un brin de bon sens.
Je suis un type d'initiative,
un vrai parallélogramme,
mais si le bouchon saute,
gare au cheval fou !

Paralelogram

Am unghiuri drepte
inimă isoscel
- sau aproape -
minte echilaterală
cu elanuri puse la presat între file de carte,
fantezii temperate
patimi cumpătate,
și un strop de dreptate.
Sunt săritor la nevoie,
un adevărat paralelogram;
însă cu lațul dacă vrei să mă prinzi,
ferește-te de armăsarul scos din minți!

Lenzole

Cù isse lenzole fresche
mani di e minnanne
manesche
è ancu à pena streghe
è sempre troppu tette
puru senza vucerati,
ti anu certe virsure
chì di quì ùn sò più.

È zucchemu in i venti
un lettu di filetta
bianca
aspettendu
ch'ella affacchi
à notte fatta
a vechja signadora
cù centu è centu fole
da cuntà sin'à ch'ellu penciuleghji
u sognu di e nostre primure
ghjunte da quale a sà.